

La frase del dia

“Continuo pensant que a Espanya hi ha presos polítics”

Joan Baez, CANTAUTORA

Tribuna

Josep Manel Comajuncosa. Professor d'economia a Esade-Business & Law School

Creixement moderat

A la segona meitat del 2018 l'economia global va veure com es debilitava el creixement després dels dos anys anteriors. Els primers mesos d'aquest 2019 semblava que podia recuperar l'impuls, gràcies a la treva en la guerra comercial entre els Estats Units i la Xina, i a un clima més tranquil en els financers, però les dades tornen a mostrar una moderació del creixement pel que queda d'aquest 2019.

Això és especialment cert per als països desenvolupats, que veuen com la seva taxa de creixement va convergint a la taxa potencial, que és inferior a la que s'observava abans de la Gran Recessió del 2009. Entre les economies avançades, la dels Estats Units és la que més creix, per sobre del 2% i amb una taxa d'atur del 3,8%, a nivells històricament baixos. L'economia de la zona euro creixerà una mica per sota de l'1,5%. La debilitat de les exportacions i del consum intern farà baixar el creixement d'Alemanya per sota de l'1% i a França uns poques dècimes per sobre. A Itàlia els problemes amb la prima de risc i la incertesa política redueixen el creixement fins a prop del 0%, al caire de la recessió. Les economies de la perifèria estan tancant els seus *gaps* de producció. Espanya, Portugal i Grècia creixen lleugerament per sobre del 2% i, especialment, Irlanda creix un 4%. Les dificultats i incerteses associades al *Brexit* redueixen el creixement del Regne Unit fins a l'1%.

ENTRE LES ECONOMIES en desenvolupament, la de Xina, pels problemes derivats de la guerra comercial, creixerà sols unes dècimes per sobre del 6%. Les economies del sud-est asiàtic mostren bones xifres, però si la Xina es frenés per sota del 6%, també experimentarien problemes. Especialment bé evoluciona l'economia de l'Índia, que creixerà un 7%. A Llatinoamèrica, el Brasil.

Amb aquest panorama de fons, hi ha diversos factors de risc que podrien empitjorar les xifres. El primer és un enduriment de la guerra comercial. La guerra comercial perjudica l'economia a causa de la caiguda del comerç internacional, però també per la incertesa que introdueix. La incertesa afecta les decisions de compra de béns d'equip per part de les empreses i, per tant, debilita l'evolució de la demanda i la producció. Pot semblar que la racionalitat hauria de fer que la guerra comercial no anés molt més enllà, perquè perjudica, en major o menor mesura, tots els implicats. Però, a hores d'ara, resulta evident que la raó última per la qual l'administració Trump va iniciar aquesta guerra comercial és per conservar i enfortir l'hegemonia tecnològica en les properes dècades, tant en el terreny econòmic com en el militar. Per aquesta raó, en el futur poden prendre decisions que no puguin ser explicades per motius estrictament comercials. Una altra font d'inestabilitat són algunes vulnerabilitats en el sector financer global. Alguns bancs centrals han respost a la guerra comercial implementant mesures expansives que en compensin l'efecte recessiu. El BCE ha anunciat que mantindrà els tipus a un nivell baix fins al 2020 i ha posat a disposició dels bancs mecanismes de refi-

“La pitjor conseqüència d'un 'hard Brexit' seria que se'n ressentirien les relacions entre governs i països

nançament per mantenir la liquiditat elevada. La Reserva Federal ha alentit la pauta d'augment dels tipus d'interès i està estudiant, inclús, la possibilitat de fer alguna retallada. El banc central de la Xina ha modificat la regulació financera per afavorir el crèdit a les empreses. Són mesures adequades per estimular el creixement a curt termini, però que a mitjà termini poden posar en perill la solvència del sector financer. En alguns casos suposa tirar enreare algunes de les reformes introduïdes en els darrers anys per millorar-ne l'estabilitat. Quan arriba una recessió, la mala salut del sistema financer n'amplifica i propaga els efectes.

A LA UNIÓ EUROPEA els riscos són bàsicament polítics. Si la sortida del Regne Unit de la UE no és ordenada, se'n veuran afectats els fluxos comercials però també els fluxos financers. El primer punt perjudicaria especialment l'economia britànica, però el segon estendria els seus efectes a totes les economies europees. Però la pitjor conseqüència d'aquest *hard Brexit* seria que se'n ressentirien les relacions polítiques entre governs i països. El manteniment d'un marc de cooperació política entre els governs és indispensable per portar a terme una sèrie de reformes que són imprescindibles per al bon funcionament de la zona euro. Cal finalitzar la unió bancària creant un fons comú de garantia de dipòsits. Cal avançar cap a una més gran integració fiscal, creant algun instrument que permeti ajudar temporalment un país amb problemes, ja sigui creant un fons europeu de contingència o mitjançant la provisió conjunta d'algun servei públic, com per exemple el subsidi d'atur. Si aquestes reformes no es fan, quan arribi una futura recessió, per moderada que sigui, podria generar una crisi de deute públic i problemes existencials com els que es van observar en el període 2010-2012.

De set en set

Joaquim Nadal i Farreras

Poesia de guerra

Amb peu de 2018 el Departament de Justícia de la Generalitat ha editat per iniciativa del Memorial Democràtic el volum: *Tornem el paradís. Poesia catalana de guerra (1936-1939)*. Maria Campillo ha tingut cura de l'edició i ha escrit el pròleg que ens condueix pel món de la producció literària en temps de guerra. La professora Campillo ha fet una tasca ingent de recopilació i edició antològica de textos vinculats a l'època de la guerra i la revolució en el camp dels contes i les narracions breus i en el de les cròniques del front, i acaba de veure reeditat el seu llibre *Allez!, Allez!, Escrits del pas de frontera, 1939* (L'Avenç, 2010, 2019), amb la incorporació d'un índex onomàstic i toponímic i un mapa de les rutes de l'exili, que li atorguen una actualitat i una utilitat reforçada. La producció poètica recollida abasta els noms més coneguts de la poesia catalana compromesa amb la lluita antifeixista i incorpora els noms d'autors menys coneguts que en la dramàtica circumstància de la guerra van fer de la poesia una eina d'afirmació personal, patriòtica i emocional. El sistema de plataformes literàries ben consolidat de l'any 1938, explica Campillo, va situar la poesia a l'esfera pública de recitals diversos, de revistes com *Amic*, *Abril* o *Meridià*, o sovint i en emissions radiofòniques. L'antologia s'estructura en tres apartats: 1, la guerra i els combatents; 2, la rereguarda, i 3, les brigades internacionals. En el primer capítol, l'adeu del soldat, el front i la mort del soldat esdevenen apartats punyents, nostàlgics i dolorosos, que evoquen en estils variats moments concrets de poesies que tematitzen aspectes diversos de la guerra. Un llibret de butxaca, ple de suggeriments delicats o dramàtics, de la poesia de guerra que atén “la funció combativa, l'emotiva i la cohesiva” i que connecta amb la tasca dels Serveis de Cultura al Front.

Sísif

Jordi Soler

